

A TERMÉSZETTUDOMÁNYOS TELJESÍTMÉNYEK HATODIK ÉS NYOLCADIK ÉVFOLYAMON A DIAGNOSZTIKUS MÉRÉS HÁROM DIMENZIÓJÁBAN

B. Németh Mária *, Korom Erzsébet **

** MTA-SZTE Képességfejlesztés Kutatócsoport*

*** SZTE Neveléstudományi Intézet*

Kulcsszavak: természettudományos tudás; tanulás dimenziói; diagnosztikus feladatok

A természettudományos tudás diagnosztikus vizsgálata, a fejlődést befolyásoló tényezők feltárása, a tanulás hatékonyságának növelése egyre nagyobb jelentőségű. Az utóbbi években hazánkban is megkezdődött a természettudományos tudás diagnosztikus értékelését lehetővé tevő tartalmi keret és feladatbank kidolgozása. Az elkészült tartalmi keret a természettudományos tudás három területét (Élő rendszerek, Élettelen rendszerek, Föld és a világegyetem) a tanulás céljai mentén kialakított dimenziók – szaktudományi, alkalmazási és gondolkodási – és életkori sávok szerint foglalja rendszerbe.

Az előadás e tartalmi keret szempontrendszerét lefedő, diagnosztikus feladatokkal végzett mérések eredményeit mutatja be. Összehasonlítja a 6. és 8. évfolyamos tanulók teljesítményét a három tanulási dimenzióban, és megvizsgál néhány, a tanulás hatékonyságának fejlesztését szolgáló kérdést. A több változatban készült feladatlapok a tanulási dimenziókat tekintve izomorf szerkezetűek, mindegyikben vannak a szaktudományi, az alkalmazási és a gondolkodási dimenzióhoz sorolható feladatok is. A feladatlapokat a két évfolyamon 900–1550 tanuló oldotta meg.

Az eredmények szerint a nyolcadikosok mindhárom tanulási dimenzióban szignifikánsan jobb eredményt értek el. A legkisebb teljesítménykülönbségeket a hagyományos tantárgyi (5-10%p), a legnagyobbakat a gondolkodási (10-21%p) feladatok megoldása mutatja. Ugyanazon a tartalmi területen összességében a hagyományos tantárgyi feladatok bizonyultak könnyebbek. A dimenziók közötti összefüggéseket feladatpáronként vizsgálva a korrelációs együtthatók gyenge vagy közepes együttjárást jeleznek, egyes esetekben nem mutatható ki szignifikáns kapcsolat. Szorosabb összefüggést az alkalmazást és az induktív gondolkodást szóanalógiákkal vizsgáló feladatok között kapunk.

K1

A kutatás a TÁMOP 3.1.9/08/1-2009-0001 „Diagnosztikus mérések fejlesztése” projekt és a Szegedi Iskolai Longitudinális Program keretei között zajlott.